

Rada
Evropské unie

Brusel 19. října 2022
(OR. en)

13847/22

INST 387
POLGEN 137
AG 129

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	19. října 2022
Příjemce:	Generální sekretariát Rady
Č. dok. Komise:	COM(2022) 548 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Pracovní program Komise na rok 2023 Pevná a jednotná Unie

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 548 final.

Příloha: COM(2022) 548 final

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 18.10.2022
COM(2022) 548 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Pracovní program Komise na rok 2023

Pevná a jednotná Unie

1. Pevná a jednotná Unie

„Celý kontinent se semkl v solidaritě... Evropané se nezalekli a nezaváhali.“ Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová, projev o stavu Unie, 14. září 2022.

V minulém roce se Evropa i zbytek světa potýkaly s řadou krizí. Barbarská ruská invaze na Ukrajinu vrátila do Evropy děsivou realitu války. Tragická daň v podobě lidských životů a devastace stále narůstá, stejně jako ozvěna konfliktu v Evropě i ve zbytku světa. Následná energetická krize prohloubila již tak velký tlak zvyšujících se životních nákladů, který narušil silné oživení Evropy po pandemii. Zároveň dochází k novému zpochybňování globálního řádu založeného na dodržování pravidel, což zdůrazňuje potřebu jednoty a spolupráce s našimi partnery a udržování diplomatického kontaktu a investic v zemích celého světa.

Tento jedinečný soubor okolností slouží jako pozadí pro letošní pracovní program Komise. Ten je rámován třemi vzájemně se doplňujícími skutečnostmi. První skutečností je, že **výzvy takového rozsahu lze skutečně řešit pouze společně, jako jednotná Unie**. A Evropa opakovaně prokázala, že se k této příležitosti postaví čelem, ať už jde o vakcíny, hospodářskou obnovu, sankce nebo podporu Ukrajiny. Evropa v každém případě ukázala, čeho umí dosáhnout, jak ambiciózně umí reagovat a jak rychle umí jednat, pokud existuje společný záměr a jednotný přístup. To musí být hnací silou naší práce i v nadcházejícím roce.

Druhou skutečností je, že tyto krize jen potvrzují potřebu, aby Evropa dále **urychlila radikální transformaci, která byla nastíněna na začátku tohoto mandátu**, ať už jde o řešení klimatické a přírodní krize, zvýšení odolnosti našich ekonomik a demokracií, zlepšení konkurenceschopnosti našeho průmyslu, vytváření spravedlivější společnosti nebo posílení našeho geopolitického postavení. Důvodem vzniku tohoto programu, který byl poprvé uveden v politických směrech, bylo budování lepší budoucnosti pro příští generace a to, abychom byli lépe vybaveni a připraveni čelit výzvám, které přijdou. To platí dnes stejně jako tehdy.

Třetí skutečností je, že s touto specifickou mnohostrannou krizí, kterou Evropané ve svém každodenním životě výrazně pociťují, **není možné se vypořádat beze změny přístupu**. Abychom dokázali předvídat budoucí výzvy a zároveň řešit nejnaléhavější potřeby, bude nutné i nadále reagovat rychle. V tomto duchu se naše činnost zaměří na podporu Evropanů v této náročné době. Ať už jde o snížení cen energií, zajištění klíčových dodávek potřebných pro naši průmyslovou konkurenceschopnost a potravinové zabezpečení, posílení našeho sociálně tržního hospodářství nebo nepolevování v reakci na pandemii COVID-19, která je stále přítomna v celé naší Unii – bude to hlavní prioritou Komise v nadcházejícím roce.

Tyto tři skutečnosti formují práci uvedenou v přílohách tohoto pracovního programu napříč všemi šesti hlavními cíli. Ty vycházejí z práce a pokroku, kterého jsme již dosáhli při řešení nejnaléhavějších výzev, a zároveň udržují náš dlouhodobý kurz. V souvislosti s plánem REPowerEU, jehož cílem je zbavit Evropu závislosti na dovozu energie z Ruska, jsme zaznamenali, že stálý pokles dodávek z Ruska je díky úspěšnému úsilí o oslovení našich mezinárodních partnerů kompenzován nárůstem alternativ. Stále čelíme náročné zimě, ale díky **nařízení o skladování plynu** bylo naplněno téměř 91 % skladovací kapacity EU a členské státy zavádějí plány úspor plynu v souladu s **Evropským plánem na snížení**

poptávky po plynu. Komise rovněž přijala navrhovaná **mimořádná intervenční opatření na trhu s energiemi**, aby řešila nedávný dramatický nárůst cen a snížila pro Evropany a evropské podniky účty za energie. Abychom se vypořádali s klimatickou krizí, snížili naši závislost a zvýšili naši konkurenceschopnost, budeme také pokračovat v urychlování transformace energetiky. Klíčem pro tuto práci bude rovněž zvýšení odolnosti a schopnosti reakce kritické infrastruktury, což je jádrem pětistupňového plánu oznámeného předsedkyní von der Leyenovou.

Abychom podpořili občany a podniky v celé Evropě, musíme nyní pokračovat v práci na investicích a reformách prostřednictvím programu NextGenerationEU. Stejně tak musíme i nadále využívat sílu rozpočtu EU. Abychom mohli řešit energetickou krizi, musíme chránit základy naší ekonomiky, a zejména zabezpečit náš jednotný trh a vysokou úroveň zaměstnanosti. Pro řešení vážného rizika roztržičnosti Unie je kromě zachování rovných podmínek na jednotném trhu prostřednictvím jasných pokynů pro získání státní podpory (které se budou řídit zastřešujícími zásadami proporcionality a nezbytnosti) nesmírně důležité také jednotné a společné evropské řešení. V rámci plánu REPowerEU učinila Komise první důležité solidární kroky, je však nutné udělat více. Proto je třeba plán REPowerEU posílit dalším financováním na základě posouzení potřeb a s ohledem na absorpční kapacitu investic. Budeme zkoumat doplňkové zdroje pro jeho financování a jsme připraveni navrhnout další kroky, ve kterých budeme vycházet také ze zkušeností získaných z mechanismů finanční solidarity EU v rámci nástroje NextGenerationEU a dalších úspěšných nástrojů.

V době, kdy v EU čelíme důsledkům ruské invaze, zůstane naše podpora Ukrajině stejně pevná, odhodlaná a jednotná, jako byla 24. února. V nadcházejícím roce je v sázce Ukrajina a její budoucnost. Jde však také o budoucnost Evropské unie a všeho, co představuje: tedy o svobodu, demokracii, základní práva, právní stát a všechny hodnoty, na nichž je EU založena.

V rámci skutečné solidarity mezi EU a jejími členskými státy již Unie v reakci na invazi přijala 180 opatření, která zasáhnou Rusko tam, kde to bude mít největší účinek, a zároveň poskytnou silnou podporu Ukrajině a jejím občanům. EU a její členské státy uvolnily od začátku války do září více než 19 miliard EUR na posílení hospodářské, sociální a finanční odolnosti Ukrajiny a další 3,1 miliardy EUR na vojenskou podporu v rámci **Evropského mírového nástroje**. Občané a členské státy projevíli při přijímání milionů Ukrajinců přehajících před násilím obrovskou laskavost a solidaritu a EU jim pomáhá zajistit přístup k práci, bydlení, vzdělání a zdravotní péči tím, že aktivuje **směrnici o dočasné ochraně**.

Díky **mechanismu civilní ochrany Unie** bylo Ukrajině poskytnuto více než 70 000 tun pomoci zahrnující potraviny, vodu, přístřeší, energie a zdravotnické materiály. Prostřednictvím **nouzových zásob v systému rescEU** a Úřadu pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA) jsme mobilizovali zdravotnické a specializované vybavení pro případy ohrožení veřejného zdraví, jako jsou chemické, biologické, radiologické a jaderné hrozby. Prostřednictvím **Akce v rámci politiky soudržnosti na podporu uprchlíků v Evropě (CARE)** a návrhu **flexibilní pomoc územím (FAST-CARE)** jsme členskými státy a regionům usnadnili mobilizaci fondů soudržnosti na pomoc lidem přehajícím před válkou.

I nadále budeme Ukrajině nabízet silnou politickou, finanční a humanitární pomoc a jsme připraveni podpořit budoucí obnovu země. Prvním krokem je poskytnutí **100 milionů EUR na obnovu poškozených ukrajinských škol**. Vzhledem k tomu, že budoucnost Ukrajiny a jejích obyvatel je spojená s Unií, budeme rovněž usilovat o **usnadnění jejího přístupu na jednotný trh**. Abychom zajistili **účinné prosazování sankcí** s cílem udržet silný hospodářský tlak na Rusko a oslabili jeho schopnost vést válku proti Ukrajině, budeme zároveň pokračovat v koordinaci, a to i s našimi spojenci.

Probíhající potravinová krize způsobená prudce rostoucími cenami a rozsáhlými suchy a zhoršená ruskou invazí na Ukrajinu ohrožuje potravinové zabezpečení na celém světě a představuje další významnou výzvu. Komise v zájmu řešení potravinové krize a usnadnění přístupu Ukrajiny na jednotný trh a do globálních dodavatelských řetězců pomocí alternativních cest nadále úzce spolupracuje se svými mezinárodními partnery, členskými státy, ukrajinskými orgány a podnikatelskými subjekty, aby zajistila přístup k hnojivům, produkci potravin a otevřenému obchodu a zabránila narušení dodávek potravin. Naše „**trasy solidarity**“ Ukrajině umožňují vyvážet obilí a další produkty a dovážet zboží, které potřebuje – od humanitární pomoci po hnojiva. Rovněž jsme uvolnili 600 milionů EUR z **Evropského rozvojového fondu** na podporu potravinového zabezpečení afrických, karibských a tichomořských zemí.

Na domácí i zahraniční scéně je stále co dělat, ať už jde o realizaci toho, co již bylo dohodnuto, nebo přijetí toho, co ještě zbývá dohodnout. Předložili jsme iniciativy na snížení emisí skleníkových plynů, investování do ekologických technologií a ochranu přírodního prostředí. Navrhli jsme pravidla pro to, abychom občany a podniky vybavili novou generací digitálních technologií. Předložili jsme opatření na posílení naší konkurenceschopnosti a odolnosti jednotného trhu a zároveň na podporu sociální spravedlnosti na trhu práce. Tato Komise přijala opatření k posílení schopnosti EU bránit demokracii a právní stát. Zasadili jsme se o zajištění svobody a plurality médií a o posílení pluralitní, rovnoprávné a inkluzivní společnosti.

Je také nezbytné, abychom se více zaměřili na **podporu interinstitucionálních jednání**, která by naše politické závazky pomohla proměnit v zákony. Díky jednotě institucí – ať už jde o certifikáty COVID-19, digitální pravidla nebo minimální mzdu – se již podařilo dokončit mnoho věcí. Zejména u souborů klíčových pro souběžnou transformaci, jako je balíček „Fit for 55“, návrhů týkajících se boje proti globálnímu odlesňování nebo baterií a aktu o umělé inteligenci, musíme tento přístup urychlit. Práce Komise se bude i nadále ve všech oblastech politiky řídit prováděním **cílů udržitelného rozvoje OSN**. Tyto cíle byly integrovány do evropského semestru a začleněny do našich nástrojů pro zlepšování právní úpravy. V roce 2023 Komise v rámci politického fóra OSN na vysoké úrovni předloží první dobrovolný přezkum plnění těchto cílů ze strany EU.

V posledních letech se Evropané na vlastní kůži přesvědčili, jaký význam může mít souhrnný rozpočet EU. Jeho zdroje a flexibilita jsou však omezené. **Přezkum víceletého finančního rámce (VFR) pro období 2021–2027 v polovině období**, který provedeme v roce 2023,

představuje příležitost znovu posoudit, zda současný souhrnný rozpočet EU nadále poskytuje dostatečné prostředky pro společnou reakci na společné výzvy.

Za tímto účelem Komise rovněž předloží **návrh druhé skupiny nových vlastních zdrojů**, který bude navazovat mimo jiné na návrh jednotných daňových pravidel pro podnikání v Evropě (BEFIT). S ohledem na splácení grantové složky plánu na podporu oživení NextGenerationEU zajistí tato opatření spolu s prvním souborem návrhů diverzifikovanější a odolnější druhy příjmů a zabrání nepřiměřeným škrtům v programech Unie nebo nadměrnému zvyšování příspěvků členských států.

2. Občané v centru evropské demokracie

Letošní pracovní program je také prvním od ukončení **Konference o budoucnosti Evropy**. Mnohé z klíčových iniciativ uvedených v tomto pracovním programu navazují na ambiciózní návrhy předložené během konference a odrážejí bohatost návrhů a důležitost plnění toho, co občané považují za důležité.

Konference o budoucnosti Evropy¹ představovala jedinečné cvičení v uplatňování participativní a deliberativní demokracie v evropském měřítku a také způsob, jak zlepšit tvorbu naší politiky. Během konference se podařilo vypracovat **ambiciózní a inspirativní vizi pro naši Unii**.

Touto vizí je Evropa, která svým občanům usnadňuje každodenní život, ať už na venkově nebo ve městech, s generačními výzvami se vypořádává přímo, je samostatnější a přináší to, co je pro Evropany nejdůležitější, od potravin, které jedí, až po vzduch, který dýchají. Nyní je na Evropském parlamentu, Radě a Komisi, aby na to navázaly. Tento pracovní program je dalším krokem Komise pro „přeměnu vize na konkrétní opatření“².

Dlouhodobý úspěch Konference o budoucnosti Evropy bude záviset na tom, jestli se podaří občany lépe zapojit do stanovování priorit a ambicí, jakož i do navrhování a tvorby politik na evropské úrovni.

Na základě úspěchu Konference o budoucnosti Evropy se nyní panelové diskuse občanů v některých klíčových oblastech staly součástí tvorby politik Komise. **Nová generace panelových diskusí občanů** bude v příštím roce projednávat iniciativy zabývající se plýtváním potravinami, mobilitou ve vzdělávání a virtuálními světy.

3. Naplňování šesti hlavních cílů

3.1 Zelená dohoda pro Evropu

Důsledky změny klimatu jsou stále závažnější, což dokazují letošní extrémní vlny veder, lesní požáry a bezprecedentní sucha. Pro řešení klimatické krize a pro posílení našich ekonomik a bezpečnosti je nezbytné urychlit ekologickou transformaci. Tváří v tvář rostoucím globálním

¹ Konference o budoucnosti Evropy – [Zpráva o závěrečném výsledku](#).

² Sdělení Komise „Přeměna vize na konkrétní opatření“ z června 2022, COM(2022) 404 final.

hrozbám a nové geopolitické realitě navíc urychlení ekologické transformace posílí naše potravinové zabezpečení vybudováním udržitelného a odolného potravinového systému. Klimatická krize také zdůraznila potřebu v EU nadále posilovat mechanismy civilní ochrany a krizového řízení.

Většinu návrhů, které jsou pro realizaci Zelené dohody pro Evropu klíčové, již Komise předložila a my budeme spolunormotvůrce i nadále plně podporovat, aby došlo k dosažení dohody ještě před koncem tohoto volebního období. Pro letošní rok je klíčová rychlá dohoda o balíčku „Fit for 55“.

Jako doplněk k těmto opatřením jsme v roce 2022 přijali průkopnický návrh na snížení používání pesticidů o polovinu do roku 2030 a na obnovu poškozených evropských ekosystémů do roku 2050. V nadcházejících měsících přijmeme ambiciózní balíčky dalších opatření v oblasti klimatu a životního prostředí, zejména s ohledem na emise z dopravy a certifikáty o pohlcování uhlíku, návrhy na zlepšení vnějšího ovzduší a kvality vody a klíčové iniciativy v oblasti oběhového hospodářství, které se budou zabývat zejména udržitelností obalů a plastů, rostoucím problémem znečištění mikroplasty, právem na opravu a vozidly s ukončenou životností. Na Konferenci smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (COP 15), která se koná koncem tohoto roku v Montrealu, budeme také prosazovat ambiciózní globální dohodu o ochraně přírody a na Konferenci o změně klimatu v Šarm aš-Šajchu (COP 27) ukážeme své globální vůdčí postavení v boji proti změně klimatu.

Zároveň musí naše Unie zlepšit svou připravenost, aby lépe odolávala budoucím výkyvům cen, zajistila přijatelné účty za elektřinu a připravila se na hlubokou průmyslovou transformaci, která je pro dekarbonizovaný a z velké části elektrifikovaný kontinent do roku 2050 nezbytná. Proto počátkem roku 2023 navrhne komplexní **reformu trhu s elektřinou v EU**, která bude obsahovat oddělení vlivu ceny plynu na cenu elektřiny.

Abychom pomohli rozšířit naše ekologické vodíkové hospodářství, vytvoříme novou **Evropskou vodíkovou banku**, která investuje 3 miliardy EUR do nastartování trhu s vodíkem v EU, a to i prostřednictvím sladění nabídky a poptávky.

V roce 2023 podnikneme kroky ke **snížení množství odpadu a jeho dopadu na životní prostředí**, přičemž se zaměříme na **potravinový a textilní odpad**, což je téma, které bylo stanoveno na Konferenci o budoucnosti Evropy. Přibližně 20 % všech potravin vyprodukovaných v EU se vyhodí, čímž se vyčerpávají přírodní zdroje, poškozují ekosystémy a přispívá se k emisím skleníkových plynů. K řešení tohoto problému přijmeme opatření včetně cílů pro předcházení vzniku tohoto odpadu. Vzhledem k tomu, že se v EU ročně vyhodí přibližně 11 kilogramů textilu na osobu, budeme také jednat o zlepšení recyklace textilu a zajistíme, aby výrobci nesli větší odpovědnost za zpracování textilního odpadu.

Vytvoříme **komplexní rámec pro udržitelné potravinové systémy** v EU, aby se udržitelnost stala ústředním bodem všech politik týkajících se potravin. **Přepracujeme právní předpisy EU o dobrých životních podmínkách zvířat**, abychom rozšířili jejich působnost a zajistili vyšší úroveň jejich životních podmínek. Reagujeme tak na doporučení Konference o

budoucnosti Evropy a evropské občanské iniciativy „End the Cage Age“ (Konec doby klecové).

Předložíme právní předpisy pro **nové genomické techniky**, jako je cílená mutageneze nebo cisgeneze. To pomůže zachovat vysokou úroveň ochrany zdraví lidí a zvířat a životního prostředí a prostřednictvím inovativních rostlinných produktů přispěje k odolnějšímu a udržitelnějšímu potravinovému systému. Tato iniciativa reaguje na návrh Konference o budoucnosti Evropy.

Abychom snížili emise a znečištění z dopravy a přešli na chytřejší a udržitelnější mobilitu, budeme také pracovat na další **ekologizaci nákladní dopravy**.

Po konzultacích s klíčovými zúčastněnými stranami navrhne **cílenou revizi nařízení o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)** s cílem ochránit evropské konkurenční výhody a inovace podporou udržitelných chemických látek, zjednodušením a zefektivněním regulačního procesu, snížením zátěže a ochranou lidského zdraví a životního prostředí.

3.2 Evropa připravená na digitální věk

Závěrečná zpráva Konference o budoucnosti Evropy zdůraznila potřebu zpřístupnit digitální řešení všem Evropanům a zajistit, aby se Evropa stala vedoucí silou etické, transparentní a bezpečné digitální transformace.

Zpráva Komise o strategickém výhledu z roku 2022 dále zdůraznila potřebu urychlit souběžnou ekologickou a digitální transformaci. Díky digitálním řešením bude naše ekonomika efektivnější a méně náročná na zdroje a zároveň se minimalizuje dopad samotné digitalizace na životní prostředí, zdroje a klimatickou stopu. Za tímto účelem navrhne **evropský akt o kritických surovinách**, který zajistí dostatečné a diverzifikované zásobování, jež je pro evropskou digitální ekonomiku i pro ekologickou transformaci zásadní, a bude upřednostňovat opětovné použití a recyklaci.

Kromě toho, že budeme společně s členskými státy pokračovat v úsilí o dosažení cílů digitální dekády, navrhne také nástroje pro **rozvoj otevřených virtuálních světů zaměřených na člověka**, jako jsou metaverza. Ta nabízejí nesčetné možnosti pro průmyslová odvětví a odvětví služeb, kreativní umění a občany, stejně jako příležitosti k řešení širších společenských výzev, jako je zdraví a inteligentní města.

Na základě usnesení Evropského parlamentu podle článku 225 Smlouvy o fungování Evropské unie Komise navrhne **doporučení týkající se pirátství živě vysílaného obsahu**, které nabídne soubor nástrojů pro boj s nelegálním vysíláním živých přenosů, zejména sportovních událostí.

Pokud jde o mobilitu, digitalizace může být katalyzátorem bezproblémové multimodality a lepší udržitelnosti. S cílem usnadnit digitalizaci odvětví mobility a podpořit inovativní řešení, navrhne **společný evropský datový prostor pro mobilitu**. Abychom se připravili na nová

řešení mobility, navrhne také **regulační rámec EU pro hyperloop**, který bude na toto vysokorychlostní nízkouhlíkové dopravní řešení připraven.

Naše iniciativa na **další rozšíření a modernizaci využívání digitálních nástrojů a procesů v oblasti práva obchodních společností** zvýší transparentnost společností na jednotném trhu, zjednoduší správní a soudní postupy a usnadní jejich přeshraniční expanzi.

Nejisté geopolitické klima i nedávná narušení dodavatelských řetězců během krize COVID-19 ukázala, jak obrovský význam pro posílení evropské hospodářské základny má náš jedinečný jednotný trh. Dynamický a dobře fungující vnitřní trh je základem bohatství a stability naší Unie. U příležitosti 30. výročí jednotného trhu vydáme **sdělení o jednotném trhu**, v němž budou uvedeny jeho významné přínosy, ale také nedostatky v jeho provádění a budoucí priority pro udržení klíčové role jednotného trhu v otevřené strategické autonomii naší Unie.

Abychom pomohli zajistit stabilní regulační prostředí pro naše podniky, navrhne **balíček patentových licencí**. Budeme usilovat o vytvoření účinného rámce pro udělování **licencí na patenty, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem**, který bude co nejlépe odrážet zájmy jejich majitelů a vykonavatelů, a stanovíme jasná pravidla pro udělování **nucených patentových licencí**.

Náš jednotný trh je klíčovým nástrojem k zajištění toho, že zdraví a bezpečnost občanů v celé Unii budou vždy na prvním místě. Proto na legislativní usnesení Evropského parlamentu navážeme návrhem o **screeningu, registraci a sledování azbestu**. Ten pomůže zajistit, aby všechny členské státy zvýšily své ambice v oblasti monitorování, kontroly a boje proti této nebezpečné látce.

Potřebujeme příznivé podnikatelské prostředí a pracovní síly se správnými dovednostmi. Závisí na tom naše budoucí konkurenceschopnost. Musíme odstranit překážky, které stále brzdí naše malé podniky, neboť právě ony jsou páteří dlouhé historie evropské průmyslové zdatnosti. Proto předložíme balíček úlev pro malé a střední podniky. Komise zreviduje směrnici o opožděných platbách, aby se **snížila zátěž těchto podniků**.

Abychom pracovníky obohatili žádanými dovednostmi, podpořili konkurenceschopnost evropských podniků (zejména malých a středních podniků), sociálně spravedlivým způsobem plně využili potenciál digitální a ekologické transformace, umožnili potřebnou změnu kvalifikace a prohlubování dovedností pracovníků a přilákali na náš kontinent pracovníky se správnými dovednostmi, bude rok 2023 vyhlášen **Evropským rokem dovedností**.

3.3 Hospodářství ve prospěch lidí

O tomto pracovním programu rozhodujeme v době velké hospodářské nejistoty. Proto jsme připraveni po zimě přehodnotit zejména ta opatření, která mohou ovlivnit naši konkurenceschopnost.

Ruská útočná válka proti Ukrajině je zkouškou hospodářské a sociální odolnosti Evropy v době probíhající hluboké transformace. Abychom posílili naši hospodářskou bezpečnost,

musíme vytvořit silný soubor strategických kontrol obchodu a investic, a zároveň musíme pracovat na diverzifikaci hodnotových řetězců.

Komise je na základě dvouleté zkušenosti připravena **přezkoumat nařízení EU o prověřování přímých zahraničních investic** s cílem určit v souladu se zásadami zlepšování právní úpravy nezbytné změny, které by posílily jeho fungování a účinnost. V úzké spolupráci s členskými státy a našimi mezinárodními partnery budeme při posilování kontroly strategických vývozu rovněž vycházet ze zkušeností se stávajícím režimem EU pro kontrolu vývozu a z uplatňování sankcí v souvislosti s ruskou agresí proti Ukrajině. Kromě toho prověříme, zda jsou nutné další nástroje, pokud jde o **kontrolu strategických investic do zahraničí**.

Musíme také posílit náš evropský model sociálně tržního hospodářství. Abychom zajistili sociálně spravedlivou souběžnou transformaci, budeme pokračovat v plnění sociální agendy, jak ji definoval sociální summit v Portu v květnu 2021. Předložili jsme důležité iniciativy k **provádění akčního plánu evropského pilíře sociálních práv**. V souvislosti s probíhající prací na **evropském průkazu sociálního zabezpečení** (ESSPASS) představíme iniciativu pro digitalizaci systémů sociálního zabezpečení a sociálních záchranných sítí na podporu mobility pracovních sil.

V souvislosti s Evropským rokem dovedností budeme také aktualizovat náš **rámec pro kvalitu stáží**, aby se zabýval otázkami spravedlivého odměňování a přístupu k sociální ochraně.

V návaznosti na usnesení Evropského parlamentu podle článku 225 Smlouvy o fungování Evropské unie předložíme legislativní podnět týkající se **statutu evropských přeshraničních sdružení**, aby mohla plně využívat svobod, které jednotný trh nabízí. Tato sdružení hrají klíčovou roli při poskytování zboží a služeb v mnoha oblastech hospodářství EU a přispívají k aktivnímu zapojení občanů do občanské společnosti a demokracie.

Navrhujeme doporučení Rady o **rozvoji rámcových podmínek sociální ekonomiky**, které pomůže členským státům lépe přizpůsobit své politiky a právní předpisy specifickým potřebám subjektů sociální ekonomiky.

S ohledem na splacení grantové složky plánu na podporu oživení NextGenerationEU a zajištění financování Sociálního fondu pro klimatická opatření předložila Komise první soubor návrhů na nové vlastní zdroje, které jsou nyní projednávány se spolunormotvůrci. Jak však bylo zdůrazněno na Konferenci o budoucnosti Evropy, Unie musí dále posílit svůj vlastní rozpočet. Za tímto účelem Komise předloží **návrh druhé skupiny nových vlastních zdrojů**, který bude navazovat na návrh jednotných daňových pravidel pro podnikání v Evropě (BEFIT).

Tato opatření společně zajistí diverzifikovanější a odolnější druhy příjmů a zabrání nepřiměřeným škrtům v programech Unie nebo nadměrnému zvyšování příspěvků členských států. Provedeme také **přezkum víceletého finančního rámce na období 2021–2027** v

polovině období. Abychom zajistili, že budoucnost průmyslu se bude utvářet v Evropě, budeme rovněž usilovat o vytvoření nového Fondu pro evropskou suverenitu.

V návaznosti na **přezkum naší správy ekonomických záležitostí** také představíme směry, kterými se Komise vydala, aby se zajistilo, že bude i nadále vyhovovat výzvám tohoto desetiletí, přičemž zohledníme cenné podněty z Konference o budoucnosti Evropy.

Předložíme také návrh k **prohloubení a posílení správní spolupráce.** Ta umožní lepší součinnost mezi nástroji EU určenými k posílení kapacit, zejména na místní a regionální úrovni. Umožní také lepší řízení investic a transformací a zároveň zajistí úplné a účinné provádění politik EU.

Pro hospodářský růst a oživení a pro souběžnou ekologickou a digitální transformaci jsou nezbytné efektivní a integrované finanční trhy a volný pohyb kapitálu. Přispívají také k tomu, aby si EU udržela svou vedoucí světovou hospodářskou a geopolitickou roli. Komise předložila řadu regulačních reforem v oblasti investic, zveřejňování informací, bankovníctví a pojišťovnictví. Nyní budeme usilovat o další pokrok v budování unie kapitálových trhů. Komise rovněž navrhne balíček opatření pro **usnadnění retailových investic a přístup k údajům ve finančních službách** bude dále zlepšen prostřednictvím iniciativy pro **rámec otevřených financí.** Abychom podpořili inovace a zároveň zajistili snadnější a bezpečnější používání platebních služeb online a lepší ochranu uživatelů před podvody a zneužitím, přepracujeme také **směrnici o platebních službách.**

Abychom zajistili, že společná měna Unie bude pro digitální věk vhodná, předložíme návrh na stanovení zásad **digitálního eura** před jeho případným vydáním Evropskou centrální bankou.

3.4 Silnější Evropa ve světě

I když našimi základními zásadami zůstane multilateralismus a mezinárodní řád založený na pravidlech, musíme se připravit na éru systémového soupeření v multipolárním světě.

Jako přední dárce rozvojové a humanitární pomoci bude EU i nadále reagovat na globální důsledky ruské války proti Ukrajině, zejména pokud jde o celosvětovou potravinovou a energetickou krizi.

Sankce proti Rusku budou platit tak dlouho, dokud bude pokračovat jeho agrese proti Ukrajině a nezákonná okupace/anexe ukrajinského území. Rovněž **aktualizujeme náš soubor nástrojů pro sankce** tak, aby zahrnoval korupci.

Krutá realita války potvrzuje, že v oblasti bezpečnosti a obrany je třeba úsilí EU zvýšit. V návaznosti na Strategický kompas EU představíme v roce 2023 **kosmickou strategii EU pro bezpečnost a obranu** a aktualizovanou **strategii EU pro námořní bezpečnost.** Rovněž zahájíme dialog s evropským obranným průmyslem o tom, jak dosáhnout zvýšení výroby, aby se zaplnily stávající mezery v evropských zbrojních zásobách.

S ohledem na jejich budoucí přistoupení k Unii budeme pokračovat ve spolupráci s kandidátskými zeměmi **západního Balkánu a také s Ukrajinou, Moldavskem a Gruzii.**

Budeme i nadále podporovat Východní partnerství a jižní sousedství. Kromě toho budeme aktivně přispívat k práci budoucího **Evropského politického společenství**, abychom oslovili evropské země i mimo proces přistoupení.

V zájmu posílení odolnosti EU a diverzifikace našich dodavatelských řetězců budeme usilovat o úplnou ratifikaci obchodních dohod, například s Chile, Mexikem a Novým Zélandem, a budeme pokračovat v jednáních s dalšími důležitými partnery, jako je Austrálie, Indie a Indonésie. Předložíme také **nový program pro Latinskou Ameriku a Karibik**.

EU je i nadále odhodlána řešit krize v jiných částech světa a podporovat smysluplná mnohostranná řešení globálních výzev, zejména prostřednictvím přezkumu Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a posilováním našich vztahů s mezinárodními finančními institucemi.

S rostoucím počtem konfliktů a přírodních katastrof se zvyšují humanitární potřeby a rozšiřují se mezery ve financování. Zlepšení účinnosti a efektivnosti při poskytování pomoci má i nadále zásadní význam, a to i prostřednictvím **zvýšení vlastních kapacit EU pro reakci na krizové situace**. Mimo jiné před sezónou lesních požárů v roce 2023 **zdvojnásobíme naše kapacity pro hašení požárů** a doplníme naši flotilu o deset lehkých obojživelných letadel a tři vrtulníky.

3.5 Podpora evropského způsobu života

Evropský rok mládeže 2022 nabídl mladým Evropanům řadu příležitostí, jak posílit své dovednosti a kompetence a podpořit občanskou angažovanost mladých lidí. Silné zaměření na mládež bude pokračovat i v rámci Evropského roku dovedností.

Vzhledem k tomu, že studium, odbornou přípravu nebo učňovskou přípravu v jiné zemi EU absolvovalo pouze 15 % mladých lidí, navrhne Komise aktualizaci stávajícího **rámce EU pro mobilitu ve vzdělávání**, aby se studující mohli snadněji pohybovat mezi vzdělávacími systémy: jde o klíčový krok k vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025.

V oblasti zdraví bude Komise pokračovat v provádění ambiciózního plánu boje proti rakovině, který je jedním z pilířů silné evropské zdravotní unie. Předložíme doporučení o **rakovinách, kterým lze předcházet očkováním**, a aktualizaci doporučení o **nekuřáckých prostředích**.

Dalším klíčovým pilířem evropské zdravotní unie, který doporučila Konference o budoucnosti Evropy, je vytvoření **evropského prostoru pro zdravotní data**. Rychlé přijetí a provedení této iniciativy posílí kvalitu a kontinuitu zdravotní péče a zajistí práva občanů v souvislosti s jejich zdravotními údaji. Komise bude reagovat na další návrh z Konference o budoucnosti Evropy, který se týká **komplexního přístupu k duševnímu zdraví**, což je závažný společenský problém, na který se během pandemie zaměřila mimořádná pozornost. Komise bude rovněž pokračovat v podpoře sportu a duševních i fyzických výhod zdravého životního stylu napříč společnostmi a generacemi, přičemž bude vycházet z iniciativy HealthyLifestyle4All (Zdravý životní styl pro všechny) a z jejího programu Youth Ideas Labs (Laboratoř nápadů mládeže).

Události na našem prahu stále zdůrazňují, proč je jasný a pevný rámec pro náš migrační a azylový systém tak důležitý. V uplynulém roce bylo rovněž dosaženo významného pokroku v oblasti evropského přístupu k migraci, jak je stanoveno v **paktu o migraci a azylu**. Komise bude i nadále plně podporovat Evropský parlament a Radu při provádění společného plánu týkajícího se paktu a do konce tohoto mandátu přijme všechny předložené návrhy. Abychom zvýšili účinnou a oboustranně prospěšnou legální migraci, budeme také usilovat o pokrok při provádění **balíčku opatření týkajících se získávání kvalifikovaných a talentovaných lidí**. Tato migrace posílila díky nové iniciativě pro snadnější **uznávání kvalifikace státních příslušníků třetích zemí**, která na náš kontinent láká pracovníky s těmi správnými dovednostmi, což bude důležitým tématem Evropského roku dovedností 2023. Cílená iniciativa prostřednictvím **Akademie kybernetické bezpečnosti** podpoří jednu ze strategicky nejdůležitějších dovedností.

V rámci našeho úsilí o vybudování skutečné bezpečnostní unie a naplňování strategie EU pro boj proti pohlavnímu zneužívání dětí navrhne Komise **revizi směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání dětí**. Ta se zaměří na nové výzvy spojené s technologickými změnami a na potřebné zintenzivnění prevence, vyšetřování a stíhání trestných činů pohlavního zneužívání dětí, jakož i na podporu a ochranu dětských obětí, jak v online, tak offline prostoru, v souladu s komplexní strategií EU v oblasti práv dítěte. Tato iniciativa doplní nedávný návrh **nařízení, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu**. Bezpečnostní unie bude po přijetí návrhů Komise posílena také **přeshraniční policejní spoluprací** při řešení nových a složitých bezpečnostních hrozeb.

Komise bude i nadále podnikat všechny nezbytné kroky k zajištění silného a odolného schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. Účinné hraniční kontroly, plynulé mezinárodní cestování a jejich bezpečnostní aspekty budou propojeny prostřednictvím technologického pokroku, a to díky zavádění nových interoperabilních systémů a nového návrhu na **digitalizaci cestovních dokladů**. Komise bude rovněž nadále podporovat spolunormotvůrce v rychlém přijetí revidovaného **Schengenského hraničního kodexu**.

3.6 Nový impuls pro evropskou demokracii

Naše demokracie, základ naší Unie, je pod větším tlakem než kdykoli předtím. Stabilita, bezpečnost a prosperita naší Unie pevně závisí na udržování našich **demokratických hodnot a institucí**. Proto nesmíme polevit v obraně našich základních práv a sdílených hodnot, jako je rovnost a právní stát, a musíme činit kroky na ochranu základů naší svobodné a demokratické společnosti, jako je pluralita a svoboda médií.

Systematické prosazování **právního státu** ve všech členských státech bylo cílem, který formulovala Konference o budoucnosti Evropy, a třetí vydání výroční zprávy o právním státu v červenci 2022 poprvé obsahovalo doporučení určená všem členským státům. Akční plán pro evropskou demokracii stanovil ochranu klíčových pilířů demokracie jako jednu z hlavních politických priorit. V návaznosti na to Komise navrhla Evropský akt o svobodě sdělovacích prostředků, který má poskytnout legislativní záruky pro jejich svobodu a pluralitu.

V roce 2023 Komise předloží **balíček opatření na obranu demokracie** s cílem prohloubit opatření v rámci Akčního plánu pro evropskou demokracii na podporu svobodných a spravedlivých voleb, zintenzivnit boj proti dezinformacím a podpořit svobodu a pluralitu médií spojenou s rozvojem občanského prostoru a účasti občanů za účelem posílení vnitřní odolnosti demokracie. Bude obsahovat zejména návrhy na ochranu našich demokracií a posílení důvěry prostřednictvím ochrany našeho demokratického systému před vnějšími zájmy. Navrhne také opatření k aktualizaci našeho legislativního rámce pro **boj proti korupci**.

Komise předložila návrhy na posílení voleb do Evropského parlamentu skrze podporu jejich integrity a zvyšování účasti prostřednictvím pravidel týkajících se **transparentnosti a cílení politické reklamy, statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací a volebních práv mobilních Evropanů**. Jsme připraveni spolunormotvůrce podpořit v jejich práci na návrhu Evropského parlamentu na nový **akt o volbách**. Je důležité, aby nová pravidla byla zavedena včas, ještě před příštími volbami do Evropského parlamentu v roce 2024.

Prostřednictvím stěžejní iniciativy pro práva osob se zdravotním postižením a navržením **evropského průkazu pro osoby se zdravotním postižením**, který zajistí vzájemné uznávání statusu zdravotního postižení ve všech členských státech, bude Komise pokračovat v budování Unie rovnosti. Unii rovnosti by dále posílilo, kdyby spolunormotvůrci našli shodu na navrhovaných iniciativách týkajících se **boje proti násilí na ženách a domácímu násilí a transparentnosti odměňování**. V souvislosti s prováděním akčního plánu EU proti rasismu na období 2020–2025 bude i v oblasti vymáhání práva Komise pokračovat v práci na zajištění **účinné ochrany proti diskriminaci** na základě rasy nebo etnického původu.

Aby byla práva spotřebitelů i nadále chráněna a vymáhána na online i offline trzích, navrhne Komise změny pravidel upravujících **spolupráci mezi orgány na ochranu spotřebitele**, které pomohou zabránit nekalým obchodním praktikám a podpoří účinnější vyšetřování při porušení spotřebitelského práva.

Komise prozkoumá nástroje k **posílení svého rámce transparentnosti**, zejména pokud jde o přístup k dokumentům.

V zájmu zlepšení **spolupráce mezi vnitrostátními orgány pro ochranu údajů** při prosazování obecného nařízení o ochraně osobních údajů Komise navrhne harmonizaci některých vnitrostátních procesních aspektů jejich práce.

4. Zlepšování právní úpravy, provádění a prosazování práva EU

4.1 Zlepšování právní úpravy

Výzvy, kterým dnes Evropa čelí, zdůraznily potřebu informované tvorby politik založené na důkazech a zásadách zlepšování právní úpravy.

Komise nyní disponuje regulačními nástroji, které splňují nejvyšší standardy uznané Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Zlepšování právní úpravy zajistí, aby

vznikaly pouze nezbytné právní předpisy a občanům a zúčastněným stranám přinášely maximální možný prospěch. **Zásada „jeden přijmout – jeden zrušit“, která je nyní plně uplatňována**, se zaměřuje na dopady nákladů spojených s návrhy Komise na občany a podniky. To doplňuje systematické úsilí o identifikaci a odstranění byrokracie a zbytečných nákladů v rámci Programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT). Platforma Fit pro budoucnost, skupina odborníků na vysoké úrovni, dále podporuje Komisi při určování možností zjednodušení a snížení legislativní zátěže. Skupina zúčastněných stran na vysoké úrovni může dále přispět k cílenému zjednodušení *acquis*, které má dopad na občany a podniky. **Posílený test malých a středních podniků** zajistí, že evropské podniky budou z jednotného trhu profitovat, aniž by platily nepřiměřenou cenu. V roce 2023 bude Komise v provádění zásady „jeden přijmout – jeden zrušit“ pokračovat a zároveň začne vyhodnocovat její plnění a účinnost.

Klíčovým prvkem podpory udržitelnosti je program zlepšování právní úpravy. Ten zohledňuje významné dopady na rovnost pro všechny a do analýzy dopadů tím začleňuje cíle udržitelného rozvoje. Zahrnutí strategického výhledu do zlepšování právní úpravy a vytváření právních předpisů, které obstojí i v budoucnu, poskytnou Komisi nezbytné nástroje k řešení jakýchkoli budoucích nejistot.

4.2 Provádění a prosazování práva EU

Jakmile Unie dosáhne dohody na navrhovaných iniciativách, je nezbytné je plně a včasné realizovat, aby došlo ke změně, kterou jsme slíbili. **Sdělení o uplatňování práva EU** předložené minulý týden podrobně popisuje, jak Komise prohloubila a rozvinula svou práci v oblasti prosazování práva, přičemž spojila své úsilí s členskými státy, specializovanými orgány a dalšími zúčastněnými stranami. Úplné a důsledné uplatňování pravidel EU posiluje právní jistotu a důvěru občanů a podniků ve vnitrostátní instituce a EU jako celek, zejména pokud jde o naše společné hodnoty, základní práva, právní stát, čtyři základní svobody EU a fungování jednotného trhu. Řádné prosazování pravidel EU maximalizuje konkrétní přínosy, které politiky EU přinášejí do každodenního života občanů, ať už žijí kdekoli v EU. Komise bude s členskými státy i nadále spolupracovat, aby je při správném uplatňování práva Unie podpořila, aby v případě problémů rychle zjednala nápravu a aby **v případě porušení**, která brání provádění důležitých cílů politiky EU nebo která mohou ohrozit hodnoty a základní svobody EU, **jednala rozhodně**.

5. Závěr

Od začátku tohoto mandátu Evropská unie prokázala svou schopnost plnit občanům potřeby, jež jsou pro ně nejdůležitější. Na bezprecedentní krizi reagovala kolektivně a zároveň potvrdila své odhodlání k radikální transformaci, kterou již zahájila. To musí být hnací silou naší práce i v nadcházejícím roce.

Naše klíčová opatření pro příští rok jsou uvedena v přílohách tohoto sdělení. Zahrnují seznam prioritních návrhů, na jejichž základě budeme pokračovat v dialogu s Evropským parlamentem a Radou, abychom se do konce tohoto roku dohodli na společném prohlášení o legislativních prioritách.

Společně vytvoříme Unii, která bude schopna spojit své síly k řešení největších výzev, od změny klimatu a úbytku přírody až po pandemii a regionální bezpečnost. Energickou Unii, která bude prosazovat své hodnoty a právní stát. Prosperující Unii založenou na silné ekonomice, mezigenerační solidaritě a jedinečném jednotném trhu a poskytující bezprecedentní sociální ochranu. Nerozdělenou Unii, která bude ve světě mít silný hlas a při řešení našich generačních výzev bude působit jako globální lídr.